

ภาพรวมหลักการสำหรับการจัดทำแผนช่วยเหลือ/อพยพคนไทยในโมซัมบิก

สอท. ณ กรุงมาปูโต

1. ข้อมูลทั่วไป

- โมซัมบิกมีพื้นที่ประมาณ 800,000 ตร. กม. ใหญ่กว่าประเทศไทยเกือบ 2 เท่า
- ทิศเหนือติดแทนซาเนีย ทิศตะวันออกติดมหาสมุทรอินเดีย ฝั่งตรงข้ามเป็นมาดากัสการ์ ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดมาลาวีและแซมเบีย ทิศตะวันตกติดซิมบับเว ทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดแอฟริกาใต้และเอสวาตินี
- คนไทยในโมซัมบิกมีประมาณ 150 คนทั่วประเทศ ส่วนใหญ่รวมตัวอาศัยอยู่ใน 2 แหล่ง ได้แก่ 1) กรุงและจังหวัดมาปูโตประมาณ 60 คน และ 2) มอนเตปูเอช (200 กม. จากเมืองเพมบา) ประมาณ 80 คน ส่วนที่อื่น ๆ (เช่น ไชโซ เบียร์รา) มีประมาณ 10 คน
- เนื่องจากเป็นประเทศใหญ่และยาวและถนนที่ยังไม่พัฒนามากนัก ทำให้การเดินทางทางรถภายในประเทศค่อนข้างไม่สะดวก เช่น จากกรุงมาปูโตไปเมืองมอนเตปูเอชหรือเพมบาจะใช้เวลาประมาณ 2 วัน (2,800 กม.) การเดินทางโดยเครื่องบินสะดวกและรวดเร็วมาก แต่ก็มีความสูงมากเช่นกัน (ตัว. . . ไปกลับภายในประเทศราคาอย่างต่ำ 10,000 บาท)
- ในการอพยพคนไทยในยามที่ยังมีสายการบินพาณิชย์ให้บริการอยู่ สามารถทำได้ทั้งผ่านสนามบินมาปูโตและเพมบา ดังนี้
 - การเดินทางกลับประเทศไทยจากมาปูโต มีสายการบินต่าง ๆ ให้บริการแบบทรานซิต 1 หน ได้แก่
 - (1) Qatar Airways เปลี่ยนเครื่องที่โดฮา ออกทุกวันจันทร์/พฤหัสบดี/อาทิตย์
 - (2) Ethiopian Airlines เปลี่ยนเครื่องที่อาดิสอาบาบา ออกทุกวันจันทร์/พุธ/ศุกร์-อาทิตย์
 - (3) Kenya Airways เปลี่ยนเครื่องที่ไนโรบี ออกทุกวันจันทร์-พุธ/ศุกร์/อาทิตย์
 นอกจากนี้ สามารถใช้บริการ LAM หรือ South African Airways เดินทางจากมาปูโตไปโจฮันเนสเบิร์กแล้วต่อ Qatar/Emirates/ Ethiopian/ Ethihad/Singapore ไปยังประเทศที่ 3 เพื่อเปลี่ยนเครื่องไปกรุงเทพฯ (ทรานซิต 2 หน) ซึ่งในลักษณะนี้สามารถเดินทางได้ทุกวัน
 - การเดินทางกลับประเทศไทยจากเพมบา อย่างน้อยต้องทรานซิต 2 หน เดินทางได้ทุกวัน ดังนี้
 - (1) LAM+Qatar/Emirates/Ethiopian เปลี่ยนเครื่องครั้งแรกที่ดาร์เอสซาลาม (แทนซาเนีย) และครั้งที่สองที่โดฮา/ดูไบ/อาดิสอาบาบา
 - (2) LAM/South African+Qatar/Emirates/Ethiopian/Ethihad เปลี่ยนเครื่องครั้งแรกที่โจฮันเนสเบิร์ก และครั้งที่สองที่โดฮา/ดูไบ/อาดิสอาบาบา/อาบูดาบี
 - (3) LAM เปลี่ยนเครื่องครั้งแรกที่มาปูโต แล้วเดินทางต่อตามรายละเอียดปรากฏด้านบน
- ในกรณีที่ไม่มีสายการบินพาณิชย์ให้บริการ จากมาปูโตอาจเดินทางทางรถยนต์ไปยังเนลสปริต ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ของแอฟริกาใต้ที่ใกล้มาปูโตที่สุด ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3 ชั่วโมง (รวมเวลาที่ด่าน) ซึ่งที่เมืองเนลสปริตมีสนามบินที่สามารถต่อเครื่องบินไปยังโจฮันเนสเบิร์กแล้วเดินทางต่อไปไทยได้
- ประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้มอนเตปูเอชที่สุดคือแทนซาเนีย อย่างไรก็ตาม การอพยพคนไทยไปแทนซาเนียทางรถยนต์น่าจะเป็นไปได้ยากและลำบากเนื่องจากปัญหาด้านความปลอดภัยบริเวณภาคเหนือของโมซัมบิกซึ่งมี

ขบวนการก่อการร้าย ประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานที่ยังไม่พัฒนา และจากมอนเตบูเอซถึงดาร์เอสซาลามใช้เวลาขับรถเกือบ 1 วันเต็ม (1,100 กม.)

2. ความเสี่ยงต่อสถานการณ์ที่ต้องมีการอพยพ

2.1 ด้านวิกฤตการณ์ทางการเมือง/สงคราม

- โมซัมบิกมีกลุ่มก่อความไม่สงบที่สำคัญคือขบวนการก่อการร้ายอิสลามหัวรุนแรงซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกลุ่ม ISปฏิบัติการในจังหวัดคาโบเดลกาโดตั้งแต่ปี 2560 โดยมีการใช้อาวุธปืนและระเบิด ซึ่งตั้งแต่มกราคมปี 2562 มีแนวโน้มก่อเหตุรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อย่างไรก็ตาม การก่อการร้ายยังคงจำกัดอยู่เพียงในจังหวัดดังกล่าวซึ่งไม่มีรายงานว่ามีคนไทยอาศัยอยู่

- นอกจากนี้ ความขัดแย้งระหว่างพรรคเฟรลิโมและเรนาโม พรรคการเมืองขนาดใหญ่อันดับ 1 และ 2 ของโมซัมบิก ในบางครั้งก็เป็นเหตุให้เกิดความไม่สงบและการสังหารฝ่ายตรงข้าม แต่หลังจากที่พรรคเฟรลิโมนชนะการเลือกตั้งเมื่อปลายปี 2562 และ ปธน. นยูซีเข้ารับตำแหน่งเป็นสมัยที่ 2 ฝ่ายรัฐบาลก็สามารถคุมสถานการณ์ได้

- โมซัมบิกไม่มีข้อพิพาทและข้อขัดแย้งที่รุนแรงกับประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศอื่นใด

2.2 ด้านภัยธรรมชาติ/ภัยพิบัติ

- โมซัมบิกตั้งอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ของทวีปแอฟริกา จังหวัดบริเวณชายฝั่งมักได้รับผลกระทบจากพายุฝนและพายุไซโคลนซึ่งทำให้เกิดน้ำท่วมแทบทุกปีระหว่างเดือน พ.ย.-เม.ย. ล่าสุดเมื่อปี 2562 พายุไซโคลนอิดาพัดถล่มเมืองเบรราทำให้มีผู้เสียชีวิต 600 คน ปัจจุบัน มีคนไทยอาศัยอยู่ในเมืองดังกล่าวแต่ในจำนวนไม่มาก (ไม่น่าจะเกิน 10 คน)

- ก่อนหน้านั้น เมื่อปี 2542 เกิดน้ำท่วมใหญ่จากพายุไซโคลนเอลีนในจังหวัดกาซาและมาปูโต มีผู้เสียชีวิต 700 คน

- โมซัมบิกมีความเสี่ยงต่ำต่อการเกิดแผ่นดินไหว ไม่มีภูเขาไฟ

2.3 ด้านโรคระบาด

- โมซัมบิกยังไม่เคยมีประสบการณ์รับมือกับโรคระบาด รวมถึงในสมัยที่มีการระบาดของอีโบล่าช่วงปี 2557-2559 ในหลายพื้นที่ของแอฟริกา โมซัมบิกก็ไม่ได้รับผลกระทบ

- อย่างไรก็ตาม โดยที่ระบบสาธารณสุขของโมซัมบิกยังไม่มีประสิทธิภาพ ปริมาณโรงพยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ประกอบกับการมีรายงานข่าวโรคระบาดและโรคติดต่อ (รวมถึงโรคที่ไม่สามารถระบุสาเหตุได้) ในประเทศต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกาเป็นระยะ ตลอดจนการมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านถึง 6 ประเทศ ทำให้หากมีโรคระบาดอุบัติขึ้นทางการโมซัมบิกอาจไม่สามารถคัดกรองและรับมือได้ดีเท่าที่ควร ผู้ที่อาศัยอยู่ในโมซัมบิกจึงควรรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลและดูแลตนเองให้แข็งแรงอยู่เสมอ หลีกเลี่ยงสถานที่ที่มีคนจำนวนมากอยู่รวมกันและอากาศไม่ถ่ายเท มีความตื่นตัวในการติดตามข่าวสารและสถานการณ์

3. การประเมินสถานการณ์ฉุกเฉินตามสภาพการณ์ในปัจจุบัน

- หากมองทั้งในแง่สถานการณ์ทางการเมือง สภาพลมฟ้าอากาศ และสาธารณสุข ปัจจุบันสถานการณ์ของโมซัมบิกยังอยู่ในระดับปกติ

- การเมือง คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันเพิ่งเริ่มบริหารประเทศเมื่อต้นปี คาดว่าน่าจะไม่มีเหตุขัดแย้งรุนแรงไปอีกระยะหนึ่ง นอกจากนี้ ความขัดแย้งระหว่างพรรคการเมืองทั้งสองไม่น่าจะมีพัฒนาการไปถึงขั้นสงครามได้

- ลมฟ้าอากาศ ปัจจุบันอยู่ในช่วงปลายร้อนต้นหนาวของโมซัมบิก ทำให้ยังอาจมีฝนและเกิดพายุในบางพื้นที่ได้จนถึง 2 เดือนข้างหน้า จึงยังควรติดตามข่าวสารและพยากรณ์อากาศในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีคนไทยอาศัยอยู่จำนวนมากไว้บ้าง

- สาธารณสุข ประเมินว่าโมซัมบิกค่อนข้างมีความเสี่ยงต่อการที่โรคโควิด-19 จะเข้ามาระบาด เนื่องจาก

- 1) ไม่ใช่ฮับการบินของภูมิภาคและไม่มีเที่ยวบินตรงไปยังพื้นที่ระบาดรุนแรง (อิตาลี จีน อิหร่าน เกาหลีใต้)
- 2) ไม่ใช่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ
- 3) ปัจจุบัน ภาพรวมการเดินทางระหว่างประเทศไม่สู้ดีและเริ่มมีมาตรการจำกัดการเดินทางทั้งขาออกและขาเข้าโดยรัฐบาลประเทศอื่น ๆ หลายประเทศไปก่อนแล้ว อย่างไรก็ตาม ควรเพิ่มความระมัดระวังหลังจากที่จำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 ในแอฟริกาได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งแอฟริกาได้เป็นประเทศที่โมซัมบิกมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดโดยเฉพาะในทางเศรษฐกิจและระดับประชาชน เป็นแหล่งสินค้าอุปโภคบริโภคที่โมซัมบิกพึ่งพิงอย่างสูง นอกจากนี้ จำเป็นต้องคำนึงว่า หากพบผู้ติดเชื้อจำนวนหนึ่งในโมซัมบิกแล้ว โอกาสที่จะเกิดการระบาดและรัฐบาลไม่สามารถรับมือกับปัญหานี้ได้มีสูง ซึ่งถึงตอนนั้นสถานการณ์น่าจะทวีความรุนแรงอย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ แผนช่วยเหลือ/อพยพคนไทยในกรณีเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง ภัยพิบัติ/ภัยธรรมชาติ และแผนเผชิญเหตุในกรณีเกิดโรคระบาดปรากฏตามแผน ก-ค.

สถานะ ณ วันที่ 18 มี.ค. 2563

แผนช่วยเหลือ/อพยพคนไทยในโมซัมบิกกรณีเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง/สงคราม

ระดับ	สถานการณ์	เป้าหมาย	การดำเนินการ
1. เชี่ยว	ปกติ	เตรียมความพร้อมของ สอท.	-ตรวจสอบอุปกรณ์ที่จำเป็นให้ใช้ได้ดี (เช่น ถังดับเพลิง รถยนต์ สอท. เครื่องปั่นไฟ น้ำสำรอง) -ปรับปรุงทะเบียนและข้อมูลติดต่อคนไทยให้เป็นปัจจุบัน มีกลุ่มไลน์ไว้สื่อสาร -มีหมายเลขหน่วยงานราชการหรือหมายเลขติดต่อสำคัญ เช่น รพ. สายการบิน สถานีตำรวจ -สร้างความคุ้นเคยกับ จนท. ท้องถิ่น เช่น กต. มท. ตม. สนง. การบิน กองทัพ -ศึกษาจุดนัดพบและเส้นทางอพยพ สายการบิน เวลาทำการบิน และเส้นทางสำรองในกรณีไม่สามารถเดินทางโดยเครื่องบิน -แต่งตั้งอาสาสมัครเป็นแกนนำชุมชนชาวไทย -ประชาสัมพันธ์แผนพร้อมหมายเลขและข้อมูลติดต่อ สอท. ให้คนไทยทราบผ่านอาสาสมัครและช่องทางต่าง ๆ
2. เหลือง	เริ่มมีข่าวความไม่สงบ เกิดการปะทะ แต่ยังสามารถดำเนินชีวิตตามปกติ	-คนไทยรับทราบสถานการณ์ และทราบช่องทางการติดต่อ สอท. -เตือนคนไทยที่จะเดินทางเข้าโมซัมบิก -คนไทยที่ไม่มีความจำเป็นต้องพำนักในประเทศ เช่น ครอบครัว เด็ก สตรี คนชรา ให้เดินทางออกนอกโมซัมบิก	-ติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิด รายงานกระทรวงฯ เป็นระยะ -ประชาสัมพันธ์ให้คนไทยทราบสถานการณ์และแผนอพยพ ให้เตรียมเอกสารการเดินทางและสัมภาระให้พร้อม -เตือนคนไทยที่จะเดินทางมา คนไทยที่ไม่มีความจำเป็นต้องพำนักให้เดินทางออกนอกประเทศ -ทำความเข้าใจกับทีม สอท. และลูกจ้าง -จำลองสถานการณ์จริง ตรวจสอบเส้นทางการอพยพทุกเส้นทางที่เป็นไปได้
3. ส้ม	-ความไม่สงบและการปะทะมีแนวโน้มขยายวงกว้าง -การดำรงชีวิตเริ่ม	-เตือนคนไทยหลีกเลี่ยงเดินทางเข้าโมซัมบิก -ให้คนไทยเดินทางออกนอกโมซัมบิก	-ประเมินสถานการณ์ หากสู้กับ สอท. มิตรประเทศ ประสานกระทรวงฯ และ สอท. ไทยอื่นในภูมิภาค (เช่น พิริทอเรีย) อย่างใกล้ชิด -ขอประเทศเจ้าบ้านเพิ่มมาตรการ รปภ. ที่ สอท.

	ไม่เป็นปกติ -บริการภาครัฐมีจำกัด -มีการลดเที่ยวบิน		-เร่งประสานคนไทยในชุมชนต่าง ๆ ให้เดินทางออกนอกประเทศในขณะที่ยังมีเที่ยวบินพาณิชย์เพื่อให้คนไทยเหลือในประเทศน้อยที่สุด รวบรวมรายชื่อและอัปเดตจำนวนคนไทยที่เหลือเป็นระยะ -เบิกเงินสดไว้ในมือ สำรองอาหาร เวชภัณฑ์ น้ำ สิ่งของจำเป็นให้เพียงพอกับจำนวนคนไทยที่ต้องมาพำนักรั่วคราวที่ สอท. -ประสานรัฐบาลท้องถิ่นชักชวนกรณีต้องอพยพ -เตรียมเอกสารสำคัญทางราชการ ชุดอุปกรณ์ออกเอกสารเดินทางชั่วคราว คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก
4. แดง	-เกิดความไม่สงบต่อเนื่อง -ขาดแคลนอาหารและเกิดปัญหาสาธารณสุขโรค -ไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน -รัฐบาลคุมสถานการณ์ได้ในวงจำกัด -คาดว่าจะเกิดสงครามในระยะใกล้	-อพยพคนไทยที่เหลือออกนอกประเทศ -ปิด สอท. ชั่วคราว	-ตั้งศูนย์อพยพคนไทย ให้รวมตัวกันที่ สอท. -ประสานงานกระทรวงฯ ให้เตรียมเครื่องบินพิเศษในกรณีไม่มีเที่ยวบินพาณิชย์ ขออนุญาตประเทศเจ้าบ้านให้เครื่องบินพิเศษมาลง (หากทำได้) -ในขณะเดียวกัน ประสาน สอท. อื่นในภูมิภาคเกี่ยวกับการอพยพ โดยให้ช่วยจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวในประเทศที่ 3 ในเส้นทางอพยพ เช่น ที่เนลสปรีต โจฮันเนสเบิร์ก ไนโรบี อาดิสอาบาบา เนื่องจากไม่มีเส้นทางบินตรงถึงเมืองไทย และให้ส่ง จนท. มาช่วยเหลือเพิ่มเติมหากจำเป็น -แจ้งประเทศเจ้าบ้านว่าจะอพยพคนไทยและขอรับการสนับสนุนด้านการรักษาความปลอดภัยเท่าที่จะให้ได้ -ประสานงานใกล้ชิดกับ สอท. มิตรประเทศ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน -เตรียมขนย้ายเอกสารสำคัญทางราชการ/ทำลายเอกสารที่เหลือ -ปิด สอท. เมื่ออพยพคนไทยออกจากประเทศหมด

แผนช่วยเหลือคนไทยในโมซัมบิกกรณีเกิดภัยพิบัติ/ภัยธรรมชาติ (เน้นพายุและวาตภัย)

ระดับ	สถานการณ์	เป้าหมาย	การดำเนินการ
1.เขียว	ปกติ	เตรียมความพร้อมของ สอท.	-ติดตามข่าวสารลมฟ้าอากาศ โดยเฉพาะในแหล่งที่มีชุมชนไทยอยู่จำนวนมาก ได้แก่ มาปูโต และมอนเตปูเอซ -ตรวจสอบอุปกรณ์ที่จำเป็นให้ใช้ได้ดี (เช่น ถังดับเพลิง รถยนต์ สอท. เครื่องปั่นไฟ น้ำสำรอง รวมถึงยาสามัญประจำบ้านประเภทแก้ท้องเสีย เกลือแร่ เทียนไข ไม้ขีดไฟ เต้าแก๊ส) -ปรับปรุงทะเบียนและข้อมูลติดต่อคนไทยให้เป็นปัจจุบัน -หมายเลขหน่วยงานราชการหรือหมายเลขติดต่อสำคัญ เช่น รพ. สายการบิน สถานีตำรวจ -สร้างความคุ้นเคยกับ จนท. ท้องถิ่น เช่น กต. มท. <u>ร.บ. ระดับจังหวัด</u> สนง. การบิน กองทัพ -ศึกษาเส้นทางการเดินทางและการบินภายในประเทศ -แต่งตั้งอาสาสมัครเป็นแกนนำชุมชนชาวไทย -ประชาสัมพันธ์แผนพร้อมหมายเลขและข้อมูลติดต่อ สอท. ให้คนไทยทราบผ่านอาสาสมัครและช่องทางต่าง ๆ
2.เหลือง (ก่อน เกิดเหตุ)	พายุเข้าและฝนตกเป็น เวลาหลายวันติดกัน หรือฝนตกหนัก มี ความเป็นไปได้ที่จะ เกิดน้ำท่วม	-คนไทยรับทราบสถานการณ์ วิธีปฏิบัติตน และทราบช่องทางการติดต่อ สอท. -เตือนคนไทยที่จะเดินทางเข้าพื้นที่	-ติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิด รายงานกระทรวงฯ พร้อมประเมินความเสียหายเบื้องต้นที่อาจเกิดกับคนไทย -แจ้ง สอท. อื่นภูมิภาค (เช่น พริทอเรีย) ทราบเพื่อให้ติดตามสถานการณ์และพร้อมเตรียมเสบียงและเครื่องใช้จำเป็นสำหรับกรณีที่เครื่องอุปโภคบริโภคในพื้นที่ขาดตลาดหลังวิกฤต -ประสานรัฐบาลท้องถิ่น/องค์กรสาธารณประโยชน์เกี่ยวกับแนวทางการช่วยเหลือและสิ่งบรรเทาทุกข์ -หารือกับ สอท. มิตรประเทศถึงแนวทางช่วยเหลือคนชาติ -ประชาสัมพันธ์ให้คนไทยที่อาจได้รับผลกระทบทราบสถานการณ์ และแนะนำวิธีปฏิบัติตนในกรณีน้ำท่วม -สอท. และประชาชนเตรียมอาหาร ยา น้ำดื่ม เครื่องใช้

			ความอบอุ่นแก่ร่างกายและสิ่งของจำเป็นให้เพียงพอ มีเงินสดไว้ในมือ -เตรียมเอกสารประจำตัวและสำภาระให้พร้อมในกรณีต้องย้ายไปศูนย์พักพิงชั่วคราว -<u>ในกรุงเทพฯ</u> เปร่งประสานคนไทยในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบให้ออกจากพื้นที่ต่ำ หากประสงค์สามารถพักพิงที่ สอท. ได้ -<u>ในมณฑลยูนนาน</u> มอบหมายแกนนำคนไทยให้ช่วยเป็นหูเป็นตาให้คำแนะนำคนไทยในพื้นที่ -สอบถามรัฐบาลเกี่ยวกับศูนย์พักพิงที่รัฐบาลจัดหาให้ -เตือนคนไทยที่จะเดินทางเข้าพื้นที่
3.แดง	มีการเตือนภัยพายุ/น้ำท่วมจากรัฐบาลรถเริ่มไม่สามารถสัญจรได้	คนไทยหลบในที่พักพิงที่ปลอดภัย	-<u>ในกรุงเทพฯ</u> สอท. ให้ที่พักพิงแก่คนไทย -<u>ในมณฑลยูนนาน</u> สอท. ติดตามพัฒนาการอย่างใกล้ชิดวางแผนเตรียมเสบียง เวชภัณฑ์และสิ่งของจำเป็นในกรณีต้องส่งความช่วยเหลือไป รวมถึงเส้นทางสำหรับลำเลียงความช่วยเหลือ และประสานรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อส่ง จมท. ไปประสานงานในพื้นที่ -รายงานกระทรวงฯ และ สอท. ในภูมิภาคทราบเป็นระยะ
4.เหลือง (หลังเกิดเหตุ)	ระดับน้ำลดลงสามารถสัญจรไปมาได้ อีกครั้งแต่ระบบสาธารณูปโภคยังไม่สามารถใช้งานได้ปกติ	-ยืนยันสถานะความปลอดภัยของคนไทย -รวบรวมรายงานผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ -ช่วยฟื้นฟูความเป็นอยู่คนไทย	-สอบถามทุกข์สุขของคนไทยในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ เยี่ยมเยียนและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม -จัดทำทะเบียนคนไทยที่ประสบภัยหรือเสียชีวิต -แนะนำวิธีปฏิบัติตนในช่วงหลังภัยพิบัติ เช่น การระวังไฟฟ้าดูด การดูแลตนเองและที่พักอาศัยในช่วงที่อาจมีการก่ออาชญากรรมบ่อยครั้ง -รายงานกระทรวงฯ และ สอท. ในภูมิภาคทราบ

แผนเผชิญเหตุในกรณีเกิดโรคระบาดในโมซัมบิก

ระดับ	สถานการณ์	เป้าหมาย	การดำเนินการ
1. เชี่ยว	ปกติ	-การเตรียมความพร้อมของ สอท. -คนไทยทราบช่องทางติดต่อ สอท. ในยามฉุกเฉิน	-ตรวจสอบอุปกรณ์ที่จำเป็นให้ใช้งานได้ดี (รถยนต์ เครื่องปั่นไฟ น้ำสำรอง) -เตรียมยาสามัญประจำบ้าน เครื่องอุปโภคบริโภคพื้นฐาน อุปกรณ์ป้องกัน/กำจัดเชื้อโรค -ปรับปรุงทะเบียนและข้อมูลติดต่อคนไทยให้เป็นปัจจุบัน มีกลุ่มไลน์สื่อสาร -แต่งตั้งอาสาสมัครเป็นแกนนำชุมชนชาวไทย ประชาสัมพันธ์แผนพร้อมหมายเลขและข้อมูลติดต่อ สอท. ให้คนไทยทราบผ่านอาสาสมัครและช่องทางต่าง ๆ -เตรียมหมายเลขหน่วยงานราชการหรือหมายเลขติดต่อสำคัญ เช่น รพ. หลัก ๆ สายการบิน กต. สธ. ตม. -สร้างความคุ้นเคยกับ จนท. รัฐบาลเจ้าบ้านที่สำคัญ เช่น กต. สธ. มท. ตม. สนง. การบิน
2. เหลือง	พบผู้ติดเชื้อรายแรก ๆ	-คนไทยรับทราบสถานการณ์ และมีความระมัดระวังตนมากขึ้น -คนไทยที่ไม่มีความจำเป็นต้องพำนักรับเดินทางออกนอกประเทศ	-แจ้งข่าวการพบผู้ติดเชื้อให้คนไทยทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ -เปิดศูนย์ประสานงานการให้ความช่วยเหลือที่ สอท. -ย้าวิธีการดูแลสุขภาพอนามัยส่วนตนและวิธีปฏิบัติตนสำหรับการป้องกันการติดเชื้อ -ขอความร่วมมือคนไทยที่ไม่มีความจำเป็นต้องพำนักอยู่ในประเทศ เช่น ครอบครัวของคนทำงาน ผู้สูงอายุ ผู้มีโรคประจำตัว เด็กเล็ก ให้เดินทางออกนอกประเทศ/กลับไทย -เตือนคนไทยที่จะเดินทางเข้าประเทศ -ประสานงานกับกระทรวงฯ สอท. มิตรประเทศ รวมถึง สอท. ไทยในภูมิภาคอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับพัฒนาการของสถานการณ์
3. ส้ม	-พบผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นในหลายพื้นที่ หรือมีการติดเชื้อเป็นกลุ่ม -เริ่มมีผู้เสียชีวิต ซึ่งน่าจะสร้างความกดดันให้กับระบบสาธารณสุขของประเทศ ทั้งนี้ หากสถานการณ์อยู่ในระดับส้มแล้วก็น่าจะทวีความรุนแรงไป	-ให้คนไทยเดินทางออกนอกโมซัมบิก	-แนะนำคนไทยในพื้นที่ที่มีรายงานว่าผู้ติดเชื้อให้ออกนอกประเทศ โดยเฉพาะก่อนที่ระบบสาธารณสุขของโมซัมบิกถูกทำลายและจำนวนผู้ติดเชื้อโรคมียิ่งมากขึ้น ทำให้ไม่สามารถออกไปรับรองแพทย์ให้ได้ และก่อนที่สายการบินต่าง ๆ จะลดเที่ยวบินลง ทั้งนี้ คนไทยที่เป็นแรงงาน โดยเฉพาะงานที่ต้องพบปะและใกล้ชิดกับคนจำนวนมาก (เช่น พนักงานสปา) จำเป็นต้องตื่นตัว เตรียม นสท. ไว้

แผน ค.

	ถึงระดับแดงในเวลาไม่นาน -รัฐบาลโมซัมบิกจำกัดการเดินทางเข้าออกของชาวต่างชาติ -เกิดการระบาดในประเทศเพื่อนบ้านของโมซัมบิก และรัฐบาลประเทศเหล่านั้นออกมาตรการปิดพรมแดน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ supply เครื่องอุปโภคบริโภคในโมซัมบิก		ให้พร้อมและเผื่อเวลาในการกระจายยุติการทำงานกับนายจ้าง -สอท. เบิกเงินสดไว้ในมือ สำรองเครื่องอุปโภคบริโภค อาหารแห้ง น้ำสำรอง อุปกรณ์ทำความสะอาดและป้องกันเชื้อโรค ยาสามัญประจำบ้าน ให้เพียงพอกับความจำเป็นในกรณีที่เหตุการณ์รุนแรงขึ้นระดับแดง -ติดตามการประเมินสถานการณ์ของ สอท. มิตรประเทศ และประสานงานกับ กต. และ สธ. โมซัมบิกอย่างใกล้ชิด -รายงานความคืบหน้าให้กระทรวงฯ และ สอท. ไทย ในภูมิภาคทราบเป็นระยะ
4. แดง	-เกิดการระบาดในวงกว้าง หรือจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ -สายการบินเริ่มยกเลิกเที่ยวบิน -รัฐบาลปิดเมือง (lock down) มีประกาศลดชั่วโมงทำงาน/ใช้นโยบาย work from home ของหน่วยงานราชการ -ปิดสถานศึกษา -มีการกักตุนสินค้า สินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญขาดตลาด	-คนไทยที่อยู่ในประเทศได้รับความปลอดภัย -หากเหตุการณ์ยืดเยื้อ อพยพคนไทยออกนอกประเทศ	-ประชาสัมพันธ์ให้คนไทยที่ยังเหลืออยู่กักตัวเองในที่พัก จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลายหรือสามารถอพยพคนไทยออกโดยวิธีพิเศษได้ -ให้ความช่วยเหลือคนไทยที่เดือดร้อนและไม่มีเครื่องอุปโภคบริโภคตามความเหมาะสม ซึ่งอาจต้องประสานงาน/ขออนุญาต กต.โมซัมบิก -หากมีแนวโน้มยืดเยื้อและจำนวนผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นมาก ชาติแกลนครื่องอุปโภคบริโภค ประสานงานกระทรวงฯ ให้พิจารณาเตรียมการอพยพ ซึ่งอาจดำเนินการผ่าน (1) เครื่องบินพิเศษมารับคนไทย ขออนุญาตประเทศเจ้าบ้านให้เครื่องบินพิเศษลง นครรวมพลคนไทยที่ สอท. (2) อพยพทางรถยนต์เพื่อไปต่อเครื่องบินในแอฟริกาใต้ (ในกรณีที่สถานการณ์ในแอฟริกาใต้ไม่เลวร้ายนักและยังไม่ปิดพรมแดน) ซึ่งอาจต้องขออนุญาต กต. โมซัมบิกและแอฟริกาใต้โดยประสานงานกับ สอท. ณ กรุงพริทอเรีย